T004 A HÀM IV 189-Kinh Thánh Đạo-Phẩm Song

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

189. KINH THAÙNH ÑAÏO1

Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät du hoùa taïi nöôùc Caâu-laâu-laáu, ôû Kieám Ma-saét-ñaøm, ñoâ aáp Caâu- laâu. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo raèng: “Coù moät con ñöôøng khieán chuùng sanh ñöôïc thanh tònh, xaû boû öu saàu, than khoùc, döùt heát buoàn khoå aûo naõo, chöùng ñöôïc nhö phaùp. Ñoù laø Thaùnh chaùnh ñònh, coù taäp, coù trôï2 vaø cuõng coù cuï3, bao goàm baûy chi. “Theá naøo laø Thaùnh chaùnh ñònh noùi taäp, noùi trôï vaø noùi cuï goàm baûy chi? Ñoù laø, chaùnh kieán, chaùnh chí, chaùnh ngöõ, chaùnh nghieäp, chaùnh maïng, chaùnh phöông tieän, chaùnh nieäm. Neáu do baûy chi naøy maø coù taäp, coù trôï vaø coù cuï4, kheùo höôùng ñeán taâm chuyeân nhaát5, ñoù goïi laø Thaùnh chaùnh ñònh coù taäp, coù trôï vaø coù cuï. Vì sao vaäy? Chaùnh kieán sanh chaùnh chí, chaùnh chí sanh chaùnh ngöõ, chaùnh ngöõ sanh chaùnh nghieäp, chaùnh nghieäp sanh chaùnh maïng, chaùnh maïng sanh chaùnh phöông tieän, chaùnh phöông tieän sanh chaùnh nieäm, chaùnh nieäm sanh chaùnh ñònh. Hieàn thaùnh ñeä töû taâm ñöôïc chaùnh ñònh nhö vaäy laäp töùc döùt saïch daâm, noä, si. Hieàn thaùnh ñeä töû chaùnh taâm giaûi thoaùt nhö theá, laäp töùc bieát nhö thaät raèng: ‘Söï sanh ñaõ döùt, phaïm haïnh ñaõ vöõng, ñieàu caàn laøm ñaõ laøm xong, khoâng coøn taùi sanh nöõa’. “Trong caùc chi aáy, chaùnh kieán ñöùng ngay haøng ñaàu. Neáu thaáy roõ taø kieán laø taø kieán thì ñoù goïi laø chaùnh kieán. Neáu thaáy roõ chaùnh kieán laø chaùnh kieán thì ñoù cuõng goïi laø chaùnh kieán. “Theá naøo laø taø kieán? “Ñoù laø cho raèng khoâng coù boá thí, khoâng coù trai töï, khoâng coù chuù thuyeát, khoâng coù thieän, aùc nghieäp, khoâng coù quaûn baùo cuûa thieän, aùc nghieäp, khoâng coù ñôøi naøy ñôøi sau, khoâng coù cha, khoâng coù meï, khoâng coù baäc chaân nhaân ôû treân ñôøi ñi ñeán thieän xöù, kheùo ra khoûi coõi naøy, kheùo höôùng ñeán coõi kia, töï tri, töï giaùc, trong ñôøi naøy hay ñôøi sau maø töï taùc chöùng, thaønh töïu an truï. Nhö vaäy goïi laø taø kieán. “Theá naøo goïi laø chaùnh kieán? “Ñoù laø thaáy raèng coù boá thí, coù trai töï, coù chuù thuyeát, coù thieän, aùc nghieäp, coù quaû baùo

1. Töông ñöông Paøli M.117 Mahaø-cattaørìsaka suttaö. 2. Höõu taäp höõu trôïï Paøli: sa-upanisa, cuøng vôùi söï thaân caän, hay phöông tieän, sa-parikkhaøra cuøng vôùi söï hoã trôï hay tö trôï. 3. Höõu cuï Baûn Paøli khoâng coù töø töông xöùng, nhöng noäi dung töông ñoàng. Nghóa laø moät chi Thaùnh ñaïo naøy bao goàm baûy chi Thaùnh ñaïo coøn laïi. 4. Nhôø baûy chi naøy laøm phöông tieän vaø hoã trôï cho chaùnh ñònh. 5. Taâm ñaéc nhaát traïng thaùi taäp trung vaøo moät ñieåm. Paøli: cittassa ekaggataø, cuõng dòch laø taâm nhaát caûnh taùnh.

cuûa thieän, aùc nghieäp, coù ñôøi naøy ñôøi sau, coù cha coù meï, coù baäc chaân nhaân ôû treân ñôøi ñi ñeán thieän xöù, kheùo ra khoûi coõi naøy, kheùo höôùng

ñeán coõi kia, trong ñôøi naøy hay ñôøi sau töï tri, töï giaùc, töï taùc chöùng, thaønh töïu an truï. Nhö vaäy goïi laø chaùnh kieán. “Ñoù goïi raèng thaáy taø kieán laø taø kieán thì ñoù laø chaùnh kieán. Thaáy chaùnh kieán laø chaùnh kieán; ñoù cuõng goïi laø chaùnh kieán. Khi bieát roõ nhö theá, lieàn phaûi caàu hoïc, muoán ñoaïn tröø taø kieán, thaønh töïu chaùnh kieán. Ñoù goïi laø chaùnh phöông tieän. Tyø-kheo suy nieäm veà söï ñoaïn tröø nôi taø kieán, thaønh töïu chaùnh kieán. Ñoù goïi laø chaùnh nieäm. Caû ba chi naøy ñi theo kieán phöông tieän, do phöông tieän cuûa kieán. Vì theá cho neân baûo chaùnh kieán laø ñöùng ngay ôû haøng ñaàu. “Neáu thaáy taø chí laø taø chí, thì ñoù laø chaùnh chí. Neáu thaáy chaùnh chí laø chaùnh chí thì ñoù cuõng laø chaùnh chí. “Theá naøo goïi laø taø chí? Ñoù laø nieäm duïc, nieäm nhueá, nieäm haïi, ñöôïc goïi laø taø chí. “Theá naøo goïi laø chaùnh chí? Ñoù laø nieäm voâ duïc, nieäm voâ nhueá, nieäm voâ haïi, ñöôïc goïi laø chaùnh chí. “Thaáy roõ taø chí laø taø chí, thì ñoù laø chaùnh chí. Thaáy roõ chaùnh chí laø chaùnh chí, thì ñoù cuõng laø chaùnh chí. Bieát nhö theá roài, lieàn phaùt taâm caàu hoïc, muoán ñoaïn tröø taø chí, thaønh töïu chaùnh chí. Ñoù goïi laø chaùnh phöông tieän. Tyø-kheo suy nieäm söï ñoaïn tröø nôi taø chí, thaønh töïu chaùnh chí. Ñoù goïi laø chaùnh nieäm. “Taát caû ba chi naøy ñi theo chaùnh chí, do phöông tieän cuûa kieán, vì theá neân baûo chaùnh kieán ñöùng haøng ñaàu. “Neáu thaáy roõ taø ngöõ laø taø ngöõ, thì ñoù laø chaùnh ngöõ. Neáu thaáy chaùnh ngöõ laø chaùnh ngöõ, thì ñoù cuõng chính laø chaùnh ngöõ. “Sao goïi laø taø ngöõ? Noùi doái, noùi hai löôõi, lôøi noùi thoâ aùc, lôøi noùi theâu deät, ñoù goïi laø taø ngöõ. “Theá naøo laø chaùnh ngöõ? Xa lìa söï noùi doái, noùi hai löôõi, noùi lôøi thoâ aùc, theâu deät, ñoù goïi laø chaùnh ngöõ. Ñoù cuõng goïi laø thaáy taø ngöõ laø taø ngöõ, thì goïi laø chaùnh ngöõ. Thaáy chaùnh ngöõ laø chaùnh ngöõ, cuõng goïi laø chaùnh ngöõ. Bieát nhö vaäy roài lieàn phaùt taâm caàu hoïc, muoán ñoaïn tröø taø ngöõ, thaønh töïu chaùnh ngöõ. Ñoù laø chaùnh phöông tieän. Tyø-kheo suy nieäm söï ñoaïn tröø nôi taø ngöõ, thaønh töïu chaùnh ngöõ, goïi laø chaùnh nieäm. Caû ba chi naøy ñi theo chaùnh ngöõ, do phöông tieän cuûa kieán, vì theá neân baûo chaùnh kieán ñöùng haøng ñaàu. “Neáu thaáy taø nghieäp laø taø nghieäp, thì ñoù laø chaùnh nghieäp. Neáu thaáy chaùnh nghieäp laø chaùnh nghieäp, thì ñoù cuõng chính laø chaùnh nghieäp. “Theá naøo goïi laø taø nghieäp? Saùt sanh, troäm cöôùp, taø daâm, goïi laø taø nghieäp. Theá naøo goïi laø chaùnh nghieäp? Lìa saùt sanh, troäm cöôùp, taø daâm, goïi laø chaùnh nghieäp. Ñoù goïi raèng thaáy taø nghieäp laø taø nghieäp thì goïi laø chaùnh nghieäp. Thaáy chaùnh nghieäp laø chaùnh nghieäp, cuõng goïi laø chaùnh nghieäp. Bieát nhö theá roài lieàn phaùt taâm caàu hoïc, muoán ñoaïn tröø taø nghieäp, thaønh töïu chaùnh nghieäp, goïi laø chaùnh phöông tieän. Tyø-kheo suy nieäm söï ñoaïn tröø nôi taø nghieäp, thaønh töïu chaùnh nghieäp, goïi laø chaùnh nieäm. Caû ba chi naøy ñi theo chaùnh nghieäp, do phöông tieän cuûa kieán, vì theá neân baûo chaùnh kieán ñöùng haøng ñaàu. “Neáu thaáy taø maïng laø taø maïng, thì ñoù goïi laø chaùnh maïng. Neáu thaáy chaùnh maïng laø chaùnh maïng, thì cuõng goïi laø chaùnh maïng. “Theá naøo laø taø maïng? Neáu coù söï mong caàu maø khoâng maõn yù; baèng nhieàu loaïi chuù thuaät suùc sanh, baèng taø maïng maø nuoâi soáng. Noù khoâng nhö phaùp maø tìm kieám aùo chaên, maø

laïi baèng phi phaùp; khoâng nhö phaùp möu caàu aåm thöïc, giöôøng choõng, thuoác thang, caùc tö cuï sanh hoaït, maø baèng phi phaùp. Ñoù laø taø maïng. Theá naøo laø chaùnh maïng? Neáu khoâng coù söï

mong caàu khoâng maõn yù; khoâng duøng caùc thöù chuù thuaät, taø maïng ñeå nuoâi soáng. Ngöôøi aáy nhö phaùp maø tìm kieám aùo chaên, thì ñoù laø phaùp vaäy; nhö phaùp maø möu caàu aåm thöïc, giöôøng choõng, thuoác thang, caùc tö cuï sanh hoaït, thì ñoù laø phaùp vaäy. Ñoù goïi laø chaùnh maïng. Ñoù laø noùi raèng, thaáy taø maïng laø taø maïng thì goïi laø chaùnh maïng; thaáy chaùnh maïng laø chaùnh maïng, cuõng goïi laø chaùnh maïng. Kia bieát nhö vaäy roài, beøn caàu hoïc ñeå ñoaïn tröø taø maïng, thaønh töïu chaùnh maïng; ñoù laø chaùnh phöông tieän. Tyø-kheo suy nieäm nôi söï ñoaïn tröø taø maïng, thaønh töïu chaùnh maïng, ñoù goïi laø chaùnh nieäm. Ba chi naøy ñi theo chaùnh maïng, do phöông tieän cuûa kieán, vì theá neân baûo chaùnh kieán ñöùng haøng ñaàu. “Theá naøo laø chaùnh phöông tieän? Tyø-kheo ñeå ñoaïn tröø aùc phaùp ñaõ sanh maø phaùt khôûi yù duïc tìm caàu phöông tieän, tinh caàn doác taâm tröø dieät; vì ñeå aùc phaùp chöa sanh thì khoâng sanh, neân phaùt khôûi yù duïc tìm caàu phöông tieän, tinh caàn doác taâm maø tröø dieät; ñeå phaùp thieän chöa sanh thì sanh neân phaùt khôûi yù duïc tìm caàu phöông tieän, tinh caàn doác taâm tröø dieät; ñeå thieän phaùp ñaõ sanh toàn taïi, khoâng bò queân, khoâng thoái thaát, caøng luùc caøng phaùt trieån roäng raõi, tu taäp bieán maõn ñaày ñuû, neân phaùt khôûi yù duïc tìm caàu phöông tieän, tinh caàn doác taâm maø tröø dieät; ñoù goïi laø chaùnh phöông tieän. “Theá naøo laø chaùnh nieäm? Tyø-kheo quaùn noäi thaân nhö thaân; quaùn, cho ñeán, thoï, taâm, phaùp nhö phaùp; ñoù goïi laø chaùnh nieäm. “Theá naøo laø chaùnh ñònh? Tyø-kheo ly duïc, ly aùc baát thieän phaùp, cho ñeán, chöùng ñaéc ñeä Töù thieàn, thaønh töïu vaø an truï; ñoù goïi laø chaùnh ñònh. “Theá naøo laø chaùnh giaûi thoaùt? Tyø-kheo, taâm giaûi thoaùt khoûi duïc, taâm giaûi thoaùt khoûi nhueá, si; ñoù goïi laø chaùnh giaûi thoaùt. Theá naøo laø chaùnh trí? Tyø-kheo bieát taâm giaûi thoaùt duïc, taâm giaûi thoaùt nhueá, si; goïi laø chaùnh trí. “Ñoù laø baäc höõu hoïc thaønh töïu taùm chi. Laäu taän A-la-haùn thaønh töïu möôøi chi. “Theá naøo laø höõu hoïc thaønh töïu taùm chi? Laø hoïc töø chaùnh kieán cho ñeán chaùnh ñònh. Ñoù laø höõu hoïc thaønh töïu taùm chi. “Theá naøo laø laäu taän A-la-haùn thaønh töïu möôøi chi? Ñoù laø voâ hoïc chaùnh kieán cho ñeán voâ hoïc chaùnh trí. Ñoù laø laäu taän A-la-haùn thaønh töïu möôøi chi. Vì sao vaäy? Vì chaùnh kieán laø ñoaïn tröø taø kieán. Neáu nhaân taø kieán sanh voâ löôïng aùc phaùp baát thieän, vò aáy phaûi ñoaïn tröø noù. Neáu nhaân chaùnh kieán sanh ra voâ löôïng thieän phaùp, vò aáy tu taäp ñöôïc sung maõn. Cho ñeán chaùnh trí ñoaïn tröø taø trí. Neáu nhaân taø trí sanh voâ löôïng phaùp aùc baát thieän, vò aáy ñoaïn tröø noù. Neáu nhaân chaùnh trí sanh voâ löôïng phaùp thieän, vò aáy tu taäp ñeå ñöôïc sung maõn. “Ñoù laø hai möôi phaåm thieän vaø hai möôi phaåm baát thieän. Töùc laø tuyeân thuyeát boán möôi ñaïi phaùp phaåm ñöôïc chuyeån vaän nôi Phaïm luaân maø khoâng moät ai coù theå cheá ngöï maø baøi xích, duø laø Sa-moân, Phaïm chí, chö Thieân, Ma, Phaïm, vaø caùc loaïi theá gian khaùc. “Ñoái vôùi boán möôi ñaïi phaùp phaåm maø Ta tuyeân thuyeát ñöôïc chuyeån vaän nôi Phaïm luaân

aáy, khoâng moät ai coù theå chaän ñöùng, duø laø Sa-moân, Phaïm chí, chö Thieân vaø Ma, Phaïm, vaø caùc loaïi theá gian khaùc; maø neáu coù Sa-moân, Phaïm chí naøo phi baùc, ngöôøi aáy ñoái vôùi nhö phaùp coù möôøi tröôøng hôïp ñaùng bò chæ trích. “Nhöõng gì laø möôøi? Hoaëc cheâ bai chaùnh kieán, khen ngôïi taø kieán. Neáu coù Sa-moân, Phaïm chí naøo coù taø kieán, maø hoaëc cuùng döôøng vò aáy, hoaëc taùn thaùn vò aáy, thì ñoái vôùi boán möôi ñaïi phaùp phaåm maø Ta tuyeân thuyeát ñöôïc chuyeån vaän nôi Phaïm luaân, khoâng moät ai coù theå chaän ñöùng, duø laø Sa-moân, Phaïm chí, chö Thieân, Ma, Phaïm vaø caùc loaïi theá gian khaùc aáy, maø neáu coù Sa-moân, Phaïm chí naøo phi baùc, vò aáy ñoái vôùi nhö phaùp ñaây laø tröôøng hôïp thöù nhaát ñaùng bò chæ trích. “Hoaëc cheâ bai, cho ñeán chaùnh trí, khen ngôïi taø trí. Neáu coù Sa-moân, Phaïm chí naøo coù

taø trí maø hoaëc cuùng döôøng vò aáy, hoaëc taùn thaùn vò aáy, thì ñoái vôùi boán möôi ñaïi phaùp phaåm maø Ta tuyeân thuyeát ñöôïc chuyeån vaän nôi Phaïm luaân, khoâng moät ai coù theå chaän ñöùng, duø laø Sa-moân, Phaïm chí, chö Thieân, Ma, Phaïm vaø caùc loaïi theá gian khaùc aáy, maø neáu coù Sa- moân, Phaïm chí naøo phi baùc, vò aáy ñoái vôùi nhö phaùp ñaây tröôøng hôïp thöù möôøi ñaùng bò chæ trích. “Ñoù goïi laø ñoái vôùi nhö phaùp coù möôøi tröôøng hôïp ñaùng bò chæ trích. Neáu coù Sa-moân, Phaïm chí naøo ñoái vôùi boán möôi ñaïi phaùp phaåm maø Ta tuyeân thuyeát, ñöôïc chuyeån vaän nôi Phaïm luaân, khoâng moät ai coù theå chaän ñöùng, duø laø Sa-moân, Phaïm chí, chö Thieân, Ma, Phaïm, vaø caùc loaïi theá gian khaùc aáy, maø phi baùc; thì ngöôøi aáy ñoái vôùi nhö phaùp coù möôøi ñieàu bò chæ trích. “Laïi coù nhöõng Sa-moân, Phaïm chí khaùc soáng ngoài choàm hoåm6, thuyeát giaûng söï ngoài choàm hoåm. Soáng voâ sôû höõu, thuyeát giaûng voâ sôû höõu, thuyeát voâ nhaân, thuyeát voâ taùc, thuyeát voâ nghieäp; nghóa laø ñoái vôùi thieän aùc ñöôïc taïo taùc bôûi ngöôøi naøy hay ngöôøi kia maø chuû tröông ñoaïn tuyeät, phaù hoaïi ôû kia hay ôû ñaây, nhöõng ngöôøi aáy ñoái vôùi boán ñaïi phaùp phaåm maø Ta tuyeân thuyeát ñöôïc chuyeån vaän nôi Phaïm luaân, khoâng moät ai coù theå chaän ñöùng, duø laø Sa-moân, Phaïm chí, chö Thieân, Ma, Phaïm vaø caùc loaïi theá gian khaùc, nhöõng ngöôøi aáy cuõng coù söï chæ trích, lo laéng, sôï haõi.” Phaät thuyeát nhö vaäy, caùc Tyø-kheo sau khi nghe Phaät thuyeát, hoan hyû phuïng haønh.

6. Toàân cöù Paøli: Okkalaø Vessa-Bhanna, nhöõng ngöôøi ôû Ukkalaø, Vassa vaø Bhanna, ñöôïc coi nhö theo chuû tröông voâ nhaân (ahetuvaøda), voâ taùc (akiriyavaøda), vaø voâ sôû höõu (natthikavaødaø). Baûn Haùn ñoïc Ukkalaø nhö laø Ukkuøla, ngoài choàm hoåm.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.